

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија” бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), како и врз основа на член 25 став 2 и став 5 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Македонија” бр. 103/08, 33/2010, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13 и 41/2014) министерот за образование и наука ја утврди Наставната програма по *француски јазик* (втор странски јазик) за VI одделение на деветгодишното основно образование.

**НАСТАВНА
ПРОГРАМА**

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

VI ОДДЕЛЕНИЕ

Скопје, август 2014

**ДЕВЕТГОДИШНО
ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ**

1. Местото на предметот во наставниот план

1.1. Опис и природа на предметот

Секој вид на поширока интеграција во европските структури подразбира добро образовани кадри кои познаваат и говорат странски јазици. Пред нашето општество стои голема задача за постигнување на идеалот на Советот на Европа за многујазичност и познавање на повеќе култури, според кој како минимум се подразбира добро познавање на два странски јазици.

Во Наставниот план за деветгодишното основно училиште странските јазици заземаат посебно место заради фактот што во рамките на општата светска глобализација се интензивира размената помеѓу припадниците на различни цивилизации во сите сегменти на општественото живеење (во економијата, политиката, културата, образованието итн.), со што се наметнува потребата од многујазичност, што е една од главните цели на новата концепција. Од тие причини, изучувањето на првиот странски јазик започнува уште на шестгодишна возраст (I одделение), а на 11-годишна возраст (VI одделение) се изучува вториот странски јазик.

1.2. Назив на предметот: ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

1.3. Неделен, односно годишен фонд на часови: 2/72

1.4. Статус на предметот: задолжителен/ втор странски јазик

2. ОПШТИ ЦЕЛИ НА ПРЕДМЕТОТ ЗА РАЗВОЈНИОТ ПЕРИОД

Наставата/ изучувањето на францускиот јазик на ова ниво се темели на следниве основни цели:

Ученикот/ученичката:

- да се оспособува за комуникација со другите, почитување на многујазичност и збогатување на општата и јазичната култура;
- да формира критички однос кон својата и туѓите култури и да се оспособува за почитување на разликите, човековите права, другите култури и традиции;
- да се стимулира изучувањето на францускиот јазик, да се развива интерес кон земјите во кои се зборува соодветниот јазик заради собирање информации од различни извори на тој јазик и развивање меѓукултурни врски.

3. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ НА НАСТАВАТА ПО ФРАНЦУСКИ ЈАЗИК

Ученикот/ученичката:

- ❖ да формира и да развива јазични, комуникативни, интеркултурни компетенции за изучување на втор странски јазик;
- ❖ да развива способности за поврзување на стекнатите знаења од првиот странски јазик, мајчиниот јазик и други предмети при совладување на вториот странски јазик;
- ❖ да формира елементарни навики и способности за слушање, говорење, читање и пишување преку изграден систем од знаења на јазични и реченични единици, фонетски, правописни, лексички и граматички норми;
- ❖ да развие способност за самостојно учење и самовреднување според Заедничката европска референтна рамка за јазиците (Портфолио).

4. КОНКРЕТНИ ЦЕЛИ

	Цели	Содржини	Поими	Активности и методи
Р	СЛУШАЊЕ	Јас и другите: име, возраст, пол, националност, физички опис, моето семејство, соученици, пријатели	ФОНЕТИКА - alphabet français - système vocalique et consonantique - prononciation et orthographe - accent et intonation	• Активности од типот: ○ слушање аудио/видеоснимки и говор на наставникот; ○ идентификување на: графеми, фонеме, зборови, делови од реченици; ○ идентификување на интонацијата и реагирање со гестикулации; ○ вежби со повеќечлен избор. ○ пополнување празнини во реченици, табели, дополнување на реченици по слушнат текст. ○ поврзување слики со слушнат текст; ○ употреба на современи дидактички средства (ЦД, ДВД, Интернет).
А	▶ да разбира невербални елементи во комуникацијата	Мојот свет: дом, училиште, училница, училишни предмети, секојдневни активности, вкусови	ГРАМАТИКА Articles - définis, indéfinis, contractés	• Дидактички препораки : Наставникот треба да го поттикнува ученикот/ученичката:
З	▶ да распознава основни интонациски модели (придружени од шумови и звуци);	Одмор и слободно време: спорт, музика, игри, филм, Интернет	Nom - genre - nombre	○ да дава претпоставки за значењето на поединечен збор, исказ или текст применувајќи ги постоечките знаења, контекстот и други стратегии за разбирање;
Б	▶ да разбира и невербално да реагира на поставената задача или барање;	Календар: годишни времиња, месеци, денови, час	Adjectif - qualificatif - possessif - accord des adjectifs	
И	▶ да разбира најчесто употребуван вокабулар и едноставни реченици врзани за секојдневни ситуации од непосредната околина;	Опкружување: природа, земја, град, село, превозни средства	Pronom - pronoms personnels	
Р	▶ да разбира едноставни описи на лица, ситуации или места;			
А	▶ да разбира глобално содржина на краток исказ			

<p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>Б</p> <p>И</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>или дијалог;</p> <p>▶ да започнува да гради сопствени стратегии за разбирање при слушање.</p> <p>ЧИТАЊЕ</p> <p>Ученико̄и/ученичка̄и:</p> <p>▶ да разбира конкретни упатства во рамките на наставниот час, во учебниците и учебните помагала</p> <p>▶ да разбира зборови, кратки реченици, едноставни куси текстови и песни;</p> <p>▶ да разбира едноставни секојдневни натписи и кратки известувања;</p> <p>▶ да пронаоѓа конкретни информации во едноставни, секојдневни материјали (распоред на часови, мени, ТВ-програма, плакат, итн;</p> <p>▶ да разбира содржина на едноставно напишани текстови од типот на пораки, честитки, кратки пријателски писма;</p>	<p>Роденденска забава</p> <p>КУЛТУРА</p> <p>Во рамките на посочените теми учениците треба да ги збогатуваат познавањата за сопствената култура и постоење, да се здобиваат со основни знаења од социокултурниот живот на нивните вршници од Франција и франкофонските држави преку автентични: песни, стихотворби, приказни, игри, обичаи, традиции и сл.</p>	<p>- pronom sujet (on = nous)</p> <p>Nombres - cardinaux - ordinaux</p> <p>Verbe - auxiliaires - présent (verbes du 1er groupe et verbes irréguliers les plus fréquents) - impératif (verbes du 1er groupe et verbes irréguliers les plus fréquents) - futur proche</p> <p>Adverbe -aujourd’hui, demain, ici, là, toujours, bien, mal, beaucoup</p> <p>Préposition - à, de, en, sur, dans, chez</p> <p>Phrase simple - forme affirmative - forme négative - forme interrogative - forme impérative</p>	<p>(Со проверка на разбирањето треба да се утврди точноста на претпоставките.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ да открива и да развива сопствени стратегии на разбирање. <p>• Активности од типот:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ идентификување на одредени графеме во зборови; ○ читање искази; ○ подвлекување и пополнување зборови во реченици; ○ подредување краток и едноставен текст по логичен редослед; ○ спарување на делови од разни реченици; ○ поврзување на слики со реченици или кратки дијалози; ○ прашања со точно/неточно или повеќечлен избор (QCM); ○ отворени прашања; ○ игри. <p>• Дидактички препораки</p> <p>Наставникот треба да применува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ јасни, кратки и разбирливи упатства; ○ индивидуална работа, работа во мали групи;
---	---	---	--	--

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>▶ да распознава најкарактеристични социокултурни особености;</p> <p>▶ да гради постепено сопствени стратегии за разбирање при читање.</p> <p>ЗБОРУВАЊЕ</p> <p>Говорна интеракција</p> <p><i>Ученико̄и/ученичка̄и:</i></p> <p>▶ да реагира на упатствата дадени од наставникот или друг соговорник;</p> <p>▶ да одговара на едноставни прашања врзани за позната тема;</p> <p>▶ да поставува кратки прашања за познати теми;</p> <p>▶ да учествува во едноставни говорни ситуации на познати теми од непосредната околина употребувајќи едноставни јазични средства;</p> <p>▶ да репродуцира кратки драматизации и да учествува во кратки</p>	<p>Комуникативни акти</p> <p>Учениците треба да се оспособуваат за реализирање на следните комуникативни акти:</p> <p>поздравување/ отпоздравување</p> <p>претставување себеси и другите</p> <p>барање/давање информација за некого или нешто</p> <p>заблагодарување</p>	<p>ЛЕКСИКА</p> <p>Основниот лексички минимум се состои од 150-200 лексички единици за активна употреба во рамките на предвидените теми и комуникативни акти</p>	<p>○ активности преку игра;</p> <p>○ нагледни средства и помагала.</p> <p>• Активности од типот:</p> <p>○ повторување гласови, зборови, кратки реченици по даден модел;</p> <p>○ поставување прашања и одговарање на нив.</p> <p>○ учество во кратки комуникативни ситуации и драматизации.</p> <p>○ барање/ давање информации.</p>
---	---	---	--	--

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>дијалози со еден или повеќе соговорници;</p> <p>▶ да применува едноставни соодветни комуникативни модели во позната говорна ситуација.</p> <p>Усно искажување</p> <p>▶ да именува лица, предмети и појави од непосредната околина;</p> <p>▶ да репродуцира едноставни реченици, броилки, песнички и сл.;</p> <p>▶ да дава едноставни описи на лица, предмети, ситуации и места од блиската околина употребувајќи позната лексика;</p> <p>▶ да зборува за сегашни или идни настани употребувајќи едноставен вокабулар и кратки реченици;</p> <p>▶ да создава сопствени стратегии за усно изразување.</p>	<p>изразување желба, молба, благодарност</p> <p>искажување време/час</p> <p>честитање</p> <p>извинување</p> <p>поканување (прифаќање/одбивање)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Активности од типот: <ul style="list-style-type: none"> ○ опишување, рецитирање, пеење, раскажување по слики, видеоматеријали и сл.; ○ гласно читање; ○ продукција на кратки искази. • Дидактички препораки <p>Наставникот треба да поттикнува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ученикот/ученичката да ги применува усвоените јазични и комуникативни средства; ○ индивидуална работа и работа во мали групи; ○ ученикот/ученичката да земе збор; ○ креативност кај учениците; ○ создавање пријатна атмосфера за работа на часот.
---	---	--	--	--

<p>И</p> <p>З</p> <p>Р</p> <p>А</p> <p>З</p> <p>У</p> <p>В</p> <p>А</p> <p>Њ</p> <p>Е</p>	<p>ПИШУВАЊЕ</p> <p><i>Ученико̄и/ученичка̄и:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ да пополнува едноставни формулари со име и презиме, возраст, дата и место на раѓање, адреса, пол, училиште, паралелка; ▶ да пишува кратка порака, честитка, краток едноставен опис потпирајќи се на дадени модели; ▶ да пишува почитувајќи ги основните правила на францускиот правопис и да користи едноставни јазични средства; ▶ да пишува едноставен краток текст поаѓајќи од дадени зборови; ▶ да користи определени комуникативни акти; ▶ да започнува да гради сопствени стратегии за совладување на писменото изразување на француски јазик. 			<ul style="list-style-type: none"> • Активности од типот: <ul style="list-style-type: none"> ○ дополнување зборови со испуштени букви; ○ подредување зборови во слеана низа; ○ пишување зборови по диктат и по спелување. ○ пополнување едноставни формулари; ○ довршување реченици или краток текст; ○ комплетирање отворени дијалози; ○ пополнување текстови со испуштени зборови; ○ пишување пораки, пријателски писма итн. • Дидактички препораки <p>Наставникот треба да поттикнува:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ученикот/ ученичката да ги применува усвоените јазични и комуникативни средства; ○ креативност кај учениците; ○ индивидуална работа и работа во мали групи; ○ создавање пријатна атмосфера за работа на часот.
---	--	--	--	--

5. ДИДАКТИЧКИ ПРЕПОРАКИ

5.1. Насоки за меѓупредметно поврзување (интегрирано планирање, односно целно содржинско поврзување меѓу сродните предмети и подрачја)

Изучувањето на францускиот јазик претставува можност за користење и создавање врски помеѓу предметите што се изучуваат во VI одделение, т.е. почитуван е принципот на меѓупредметно поврзување по однос на целите и содржините со акцент на интегрираното поврзување со содржините: мајчин јазик, преку здобиените знаења и умеења од тој предмет; прв странски јазик, преку стратегиите за учење, работа со речник, социокултурни врски; математика со поимите за природните броеви, дати, геометриски форми; историја со поимите за општество, празници, традиции; географија, поими за континенти, географска карта, клима; основи на природните науки со поимите за растенија, животни, екологија; музика, преку стилови на музика, изучување на франкофонски песни; физичко и здравствено образование, преку видови спорт, хигиена, здравје; ликовно образование, преку уметност за цртање во функција на разбирањето.

Постојат и други примери на корелација со други наставни предмети и затоа е потребно е наставникот да го навикнува ученикот/ученичката самостојно да размислува и да наоѓа врска помеѓу наставата по француски јазик и другите наставни предмети.

5.2. Прејораки за користење на годишниот фонд часови

Процесот на учење на францускиот јазик се одвива преку неделен/годишен фонд на часови, преку компонентите кои се изучуваат и кои ги сочинуваат крајните јазични вештини што ученикот треба да ги усвои на крајот на соодветното ниво, меѓутоа тие не можат да се издвојат, односно не може да се планира бројот на часовите по одделни компоненти. Поконкретно кажано, во наставата сите компоненти од програмата не се обработуваат одделно и со квантифициран број на часови или по оној редослед како што се дадени во програмата, туку интегрирано во функција на јазикот, т.е. создавање на комуникативната компетенција во конкретни ситуации, што, всушност, претставува крајна цел на програмата.

Пристапот кон граматиката е когнитивен. Граматичките содржини се обработуваат во контекст, по индуктивен пат, а граматичките правила не треба да се изучуваат и проверуваат изолирано, надвор од контекстот. Содржините треба да бидат интегрирани во предвидените тематски целини.

Содржините предложени во програмите се продлабочуваат во секоја наредна година.

5.3. Наставни средства:

- учебни помагала (учебник избран на ниво на училиштето за соодветниот предмет и одобрен од МОН, прирачник за наставникот, работна тетратка за ученикот, ЦД, ДВД, портфолио и др.);
- речник, енциклопедии, постери, флеш карти;

- странски списанија за наставникот и учениците;
- касетофон, / касети, ЦД-плеер, компјутер со пристап на Интернет, ТВ и користење на информатичко-комуникациски технологии.

Пожелно е наставникот да не се ограничува само на учебничкиот комплет туку тој може и треба да подготвува дополнителни материјали и да наоѓа информации и автентични документи од различни извори во функција на реализирање на предвидените цели во наставата.

6. ОЦЕНУВАЊА НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Проверката и оценувањето на постигнатите резултати е многу важен елемент во текот на наставата/ учењето.

Наставникот треба постојано да ја набљудува работата на учениците и да ги поттикнува во нивниот напредок, а оценувањето треба да го прилагодува на основните методи за објективност и валидност.

При проверката на постигнувањата на учениците треба да им се овозможи слобода во искажувањето и постигнувањето на конкретни комуникативни цели. Направените или допуштените грешки се коригираат преку укажување на правилната форма. Пожелно е наставникот да ги насочува учениците сами да ги откриваат грешките. Наставникот би требало да ги охрабрува учениците. Посебно е важно формите на проверките да бидат разнообразни и систематично да ги следат постигањата на учениците во различни активности.

При оценувањето на постигањата на учениците во совладувањето на усното и писменото разбирање и изразување вниманието треба да се насочи кон формативната евалвација со цел и наставникот и учениците да се информираат за нивото на постигнатите знаења и способности, за да може навремено да се надминат евентуалните пропусти во наставата и учењето.

Посебно е важно наставникот систематично да го проверува нивото на знаењата и умеењата на учениците, да применува различни форми на проверка и да користи единствени критериуми при формирање на оценката. Тој треба да го следи односот на ученикот кон наставниот процес и да го вреднува неговото учество во различни активности:

- работа на час (фронтално, во групи, по двајца, индивидуално);
- изработка на домашни задачи;
- работа на ученикот во проекти.

Постигањата на учениците се следат преку *периодични тестови со различна содржина и времетраење*. Предност треба да се даде на вреднувањето на комуникативните способности на учениците во рамките на предвидените цели во вештините (на пр. составување на едноставен текст по слики/серија од слики, пишување на лично писмо според дадени елементи, покана, кратка порака, задача за проверка на разбирањето на прочитан или слушнат текст). Свое место треба да најдат и проверките на усвоените знаења од граматика и лексика со кои ја проверуваме усвоеноста на јазичните структури предвидени во програмата. *Преводот* не се предвидува и не треба да биде средство за оценување на знаењата на учениците.

Диктандото се користи како вежбовна активност. Може да се вклопи и во рамките на процесот на учење.

Оценките треба да бидат добро образложени и аргументирани пред учениците, да имаат охрабрувачки и стимулативен карактер и да го мотивираат учењето на францускиот јазик. Според Концепцијата за деветгодишното основно воспитание и образование на крајот од VI одделение покрај интерното оценување ќе се реализира интерно проверување на постигањата, но со екстерно подготвени стандартизирани тестови.

Според Заедничката европска референтна рамка за странските јазици нивото на знаење на учениците од VI одделение треба да соодветствува со базичните знаења на ниво A1 од оваа рамка.

7. ПРОСТОРНИ УСЛОВИ ЗА ОПРЕМЕНОСТ ЗА РЕАЛИЗИРАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Програмата се темели на нормативот за простор за вториот период (IV, V, VI одделение) и за наставните средства за VI одделение донесен од страна на министерот.

Просторните услови и опременоста на училниците за успешна реализација на наставната програма за VI одделение треба да се во согласност со општиот норматив за опременост за реализирање на наставните програми за VI одделение.

Се препорачува, заради непречена комуникација и работа со ученици и помеѓу ученици за да слушнат подобро што се зборува и најоддалечениот

ученик да има преглед на училницата, клупите да бидат наредени на следниот начин: повеќе клупи доближени заедно, разни варијанти на буквата „П”, како и преместување и групирање на столчињата по потреба, во зависност од предвидените активности.

8. НОРМАТИВ ЗА НАСТАВЕН КАДАР

- Завршени студии по француски јазик и литература-наставна насока, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и книжевност, VII¹.
- Завршени студии по француски јазик и литература- друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка на соодветен факултет, VII¹.
- Завршени двопредметни студии по македонски и француски јазик (за настава по француски јазик од VI до IX одделение од деветгодишно основно образование).

9. ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очекуваните резултати соодветствуваат со колона бр. 2 од Наставната програма, односно од предвидените цели на Наставната година, кои воедно претставуваат нивоа на знаења на постигнатите резултати кај учениците, кои треба да одговараат на базичните знаења на ниво A1 од референтната рамка.

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по *француски јазик* (втор странски јазик) за шесто одделение на деветгодишното основно образование, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди

Министер

Abdilaqim Ademi

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Бр. 11-14652/1 од 15.09.2014 година
Скопје